TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. lapkričio 21 d.*

„Apeliacinis skundas – Bendra prekybos politika – Priemonės, skirtos užtikrinti, kad Europos Sąjunga galėtų naudotis teisėmis, kurios jai suteikiamos pagal tarptautines prekybos taisykles – Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 – Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/886 – Muitų sąjunga – Reglamentas (ES) Nr. 952/2013 – Sąjungos muitinės kodeksas – Nacionalinių muitinių sprendimai dėl privalomosios kilmės informacijos (PKI) – Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446 – Tam tikrų *Harley-Davidson* motociklų nelengvatinės kilmės nustatymas – Sąvoka „ekonomiškai nepagrįstos perdirbimo arba apdorojimo operacijos“ – Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas dėl su PKI susijusių sprendimų atšaukimo – Įgaliojimų delegavimas – Teisėti lūkesčiai – Teisė į gerą administravimą – Teisė būti išklausytam“

Byloje C-297/23 P

dėl 2023 m. gegužės 11 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Harley-Davidson Europe Ltd, įsteigta Oksforde (Jungtinė Karalystė),

Neovia Logistics Services International NV, įsteigta Vilvordėje (Belgija),

atstovaujamos *avvocato* E. Righini ir *Rechtsanwalt* S. Völcker,

apeliantės,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Clotuche-Duvieusart, M. Kocjan ir F. Moro,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, trečiosios kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai S. Rodin, N. Jääskinen ir O. Spineanu-Matei,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: anglų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2024 m. gegužės 30 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Harley-Davidson Europe Ltd* ir *Neovia Logistics Services International NV* prašo panaikinti 2023 m. kovo 1 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Harley-Davidson Europe ir Neovia Logistics Services International / Komisija* (T-324/21, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2023:101), kuriuo atmestas jų ieškinys dėl 2021 m. kovo 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/563 dėl tam tikrų su privalomąja kilmės informacija susijusių sprendimų galiojimo (OL L 119, 2021, p. 117, toliau – ginčijamas sprendimas), skirto Belgijos Karalystei, panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

2 Sutarties dėl kilmės taisyklių (OL L 336, 1994, p. 144; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 231), esančios Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutarties (OL L 336, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 82) 1 A priede, 2 straipsnyje nustatyta:

„Kol bus baigta kilmės taisyklių derinimo programa <…> valstybės narės užtikrina, kad:

<…>

b) nepaisant prekybos politikos priemonių nei žingsnių, susijusių su tomis priemonėmis, jų kilmės taisyklėmis nesinaudojama kaip būdais tiesiogiai ar netiesiogiai siekti prekybinių tikslų;

c) kilmės taisyklės savaime nesukelia ribojamojo, iškreipiamojo ar griaunamojo poveikio tarptautinei prekybai. Jos nekelia perdėtai griežtų reikalavimų ir nereikalauja atitikti tam tikrų sąlygų, nesusijusių su gamyba ar perdirbimu, kurie būtų laikomi būtinais nustatant kilmės šalį. Tačiau kaštai, tiesiogiai nesusiję su gamyba ar perdirbimu, gali būti įtraukiami tam, kad būtų galima taikyti *ad valorem* procentinį kriterijų <…>;

<…>“

Sąjungos teisė

Muitų srities teisės aktai

– *Bendrijos muitinės kodeksas*

3 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 25 straipsnyje buvo nustatyta:

„Jeigu nustatoma arba jeigu išaiškinti faktai patvirtina prielaidą, kad vienintelis kurio nors perdirbimo arba apdorojimo proceso tikslas buvo apeiti nuostatas, taikomas Bendrijoje konkrečių šalių prekėms, toks perdirbimo arba apdorojimo procesas jokiomis aplinkybėmis nelaikomas suteikiančiu taip pagamintoms prekėms šalies, kurioje jis yra atliktas, prekių kilmę <…>“

– *Sąjungos muitinės kodeksas*

4 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 70, 2015, p. 66, toliau – Sąjungos muitinės kodeksas), 9 ir 55 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(9) [Europos] Sąjunga yra grindžiama muitų sąjunga. Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojai ir muitinės suinteresuoti, kad galiojančių muitų teisės aktų nuostatos būtų sujungtos į Kodeksą. Šiame Kodekse, pagrįstame vidaus rinkos koncepcija, turėtų būti išdėstytos bendrosios taisyklės ir procedūros, užtikrinančios muitų tarifo ir kitų Sąjungos lygiu nustatytų bendrosios politikos priemonių, taikomų Sąjungos ir Sąjungos muitų teritorijai nepriklausančių šalių ar teritorijų prekybai prekėmis, įgyvendinimą atsižvelgiant į tų bendrosios politikos sričių reikalavimus. <…>

<…>

(55) vadovaujantis proporcingumo principu, kaip nustatyta [ES sutarties] 5 straipsnyje, būtina ir tikslinga nustatyti bendrąsias taisykles ir procedūras, taikomas į Sąjungos muitų teritoriją įvežamoms ar iš jos išvežamoms prekėms, siekiant pagrindinių tikslų sudaryti sąlygas efektyviam muitų sąjungos veikimui ir bendrosios prekybos politikos įgyvendinimui. <…>“

5 Šio kodekso 33 straipsnyje nustatyta:

„1. Gavusi prašymą, muitinė priima <…> su privalomąja kilmės informacija susijusius sprendimus (toliau – PKI sprendimai).

<…>

3. <…> PKI sprendimai galioja trejus metus nuo jų įsigaliojimo dienos.

<…>“

6 Minėto kodekso 34 straipsnio 11 dalyje nurodyta:

„[Europos] Komisija gali priimti sprendimus, kuriais valstybių narių reikalaujama atšaukti <…> PKI sprendimus, siekiant užtikrinti teisingą ir vienodą prekių tarifinį klasifikavimą arba kilmės nustatymą.“

7 To paties kodekso 59 straipsnyje nustatyta:

„60 ir 61 straipsniuose nustatomos nelengvatinės prekių kilmės nustatymo taisyklės, naudojamos taikant:

a) Bendrąjį muitų tarifą <…>;

b) priemones, nustatytas konkrečias su prekyba prekėmis susijusias sritis reglamentuojančiomis Sąjungos nuostatomis, išskyrus tarifinio reguliavimo priemones; ir

c) kitas su prekių kilme susijusias Sąjungos priemones.“

8 Sąjungos muitinės kodekso 60 straipsnyje numatyta:

„1. Tik vienoje šalyje ar teritorijoje gautos prekės laikomos tos šalies ar teritorijos kilmės prekėmis.

2. Laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas.“

9 Šio kodekso 62 straipsnyje nustatyta:

„Komisijai <…> suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos taisyklės, pagal kurias prekės, kurių nelengvatinę kilmę reikia nustatyti taikant 59 straipsnyje nurodytas Sąjungos priemones, vadovaujantis 60 straipsniu laikomos prekėmis, gautomis tik vienoje šalyje ar teritorijoje, arba prekėmis, kurių paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas, buvo atliktas tam tikroje šalyje ar teritorijoje“.

– *Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446*

10 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (OL L 343, 2015, p. 1), 21 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kad būtų užkirstas kelias importuojamų prekių kilmės manipuliacijoms, kuriomis siekiama išvengti prekybos politikos priemonių taikymo, kai kuriais atvejais reikėtų paskutinį esminį perdirbimą arba apdorojimą laikyti ekonomiškai nepagrįstu.“

11 Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnis „Ekonomiškai nepagrįstos perdirbimo arba apdorojimo operacijos ([Sąjungos muitinės kodekso] 60 straipsnio 2 dalis)“ buvo suformuluotas taip:

„Kitoje šalyje arba teritorijoje vykdytos perdirbimo arba apdorojimo operacijos laikomos ekonomiškai nepagrįstomis, jeigu, remiantis turimais faktais, nustatoma, kad tomis operacijomis siekta išvengti [Sąjungos muitinės kodekso] 59 straipsnyje nurodytų priemonių taikymo.

<…>

Prekių, kurioms netaikomas 22-01 priedas, atveju, kai paskutinis perdirbimas arba apdorojimas laikomas ekonomiškai nepagrįstu, laikoma, kad paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas, vyko šalyje ar teritorijoje, kuri yra didžiosios dalies medžiagų (vertinant pagal medžiagų vertę) kilmės šalis.“

Teisės aktai, susiję su bendra prekybos politika

– *Reglamentas (ES) Nr. 654/2014*

12 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą (OL L 189, 2014, p. 50), 3 straipsnyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas:

<…>

c) siekiant iš naujo subalansuoti nuolaidas ar kitus įsipareigojimus, kai trečiosios šalies taikoma apsaugos priemonė gali suteikti tam teisę pagal PPO susitarimo dėl apsaugos priemonių 8 straipsnį arba pagal kitų tarptautinių prekybos susitarimų, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus, nuostatas dėl apsaugos priemonių;

<…>“

13 Reglamento Nr. 654/2014 4 straipsnyje numatyta:

„1. Kai 3 straipsnyje nurodytais atvejais reikia imtis veiksmų siekiant apsaugoti Sąjungos interesus, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos tinkamos prekybos politikos priemonės. <…>

2. Pagal 1 dalį priimti įgyvendinimo aktai atitinka šias sąlygas:

<…>

c) kai remiantis tarptautinių prekybos susitarimų nuostatomis dėl apsaugos priemonių iš naujo subalansuojamos nuolaidos ar kiti įsipareigojimai, Sąjungos veiksmai iš esmės yra lygiaverčiai nuolaidų ar kitų įsipareigojimų, kuriems poveikio turi apsaugos priemonė, lygiui pagal PPO susitarimo dėl apsaugos priemonių sąlygas arba kitų tarptautinių prekybos susitarimų, įskaitant regioninius arba dvišalius susitarimus, kuriais remiantis taikoma apsaugos priemonė, nuostatas dėl apsaugos priemonių;

<…>“

– *Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/724*

14 2018 m. gegužės 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/724 dėl tam tikrų prekybos politikos priemonių, susijusių su tam tikrais Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės produktais (OL L 122, 2018, p. 14), 1 straipsnis suformuluotas taip:

„Komisija nedelsdama ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2018 m. gegužės 18 d. raštu praneša PPO Prekybos prekėmis tarybai apie tai, kad, Prekybos prekėmis tarybai neišreiškus nepritarimo, Sąjunga nuo 2018 m. birželio 20 d. sustabdo importo muitų lengvatų pagal [1994 m. Bendrąjį susitarimą dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT)] taikymą Jungtinių Valstijų prekybai I ir II prieduose išvardytais produktais, kad šių Jungtinių Valstijų kilmės produktų importui būtų galima taikyti papildomus muitus.“

– *Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/886*

15 Pagal 2018 m. birželio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/886 dėl tam tikrų prekybos politikos priemonių, susijusių su tam tikrais Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės produktais, ir kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/724 (OL L 158, 2018, p. 5), 1 straipsnį Sąjunga tam tikriems į ją importuojamiems Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės produktams, tarp jų – motociklams su stūmokliniu vidaus degimo varikliu, kurio cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 800 cm^3, taiko papildomus muitus. Iš Įgyvendinimo reglamento 2018/886 2 straipsnio matyti, kad šiems produktams – virš 6 % konvencinės muito normos – pirmuoju etapu nuo 2018 m. birželio 22 d. taikomas papildomas 25 % muitas, o antruoju etapu, iš esmės ne vėliau kaip nuo 2021 m. birželio 1 d., taikomas dar papildomas 25 % muitas.

Ginčo aplinkybės

16 Ginčo faktinės aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 20–38 punktuose. Šioje byloje jas galima glaustai išdėstyti taip.

17 2018 m. birželio mėn. Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė nustatė papildomus 25 % ir 10 % muitus atitinkamai Sąjungos kilmės plieno ir aliuminio importui, siekdama skatinti ir padidinti šių produktų nacionalinę gamybą. Atsakydama į šių papildomų muitų nustatymą, Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą 2018/886, kuriame numatyta taikyti papildomus muitus tam tikriems Jungtinių Valstijų kilmės importuojamiems produktams, tarp jų – motociklams su stūmokliniu vidaus degimo varikliu, kurio cilindrų darbinis tūris didesnis kaip 800 cm^3.

18 JAV įmonė *Harley-Davidson Inc.*, kuri specializuojasi motociklų gamyboje, apie šiuos papildomus muitus sužinojo paskelbus šį įgyvendinimo reglamentą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

19 2018 m. birželio 25 d. *Harley-Davidson* pateikė *Securities and Exchange Commission* (Vertybinių popierių ir biržų komisija, Jungtinės Valstijos) ataskaitą pagal formą „Form 8-K Current Report“ (toliau – 8-K forma), siekdama informuoti akcininkus apie papildomų muitų, kuriuos Sąjunga nustatė Įgyvendinimo reglamentu 2018/886, taikymą ir jų pasekmes įmonės veiklai.

20 8-K formoje *Harley-Davidson* konkrečiai nurodė:

„Europos Sąjunga nustatė muitus įvairioms prekėms, gaminamoms Jungtinėse Amerikos Valstijose, įskaitant *Harley-Davidson* motociklus. Šie muitai, įsigalioję 2018 m. birželio 22 d., buvo nustatyti atsakant į muitus, kuriuos Jungtinės Valstijos nustatė iš [Sąjungos] į Jungtines Valstijas eksportuojamam plienui ir aliuminiui.

Taigi [Sąjungos] muitas *Harley-Davidson* motociklams, eksportuojamiems iš Jungtinių Valstijų, pakeistas iš 6 % į 31 %. *Harley-Davidson* mano, kad dėl šio muito atsiras maždaug 2 200 Jungtinių Valstijų dolerių [(USD)] papildomų sąnaudų vienam motociklui, eksportuojamam iš Jungtinių Valstijų į [Sąjungą].

<…>

Siekdama imtis veiksmų dėl šios muitų naštos didelių sąnaudų ilguoju laikotarpiu, *Harley-Davidson* įgyvendins planą perkelti [Sąjungai] skirtų motociklų gamybą iš Jungtinių Valstijų į savo tarptautinius padalinius, kad būtų išvengta muitų naštos. *Harley-Davidson* numato, kad gamybai tarptautiniuose padaliniuose padidinti reikės papildomų investicijų ir šis procesas gali trukti ne mažiau kaip 9–18 mėnesių, kol bus visiškai baigtas.“

21 Po 8-K formos paskelbimo *Harley-Davidson* pasirinko savo gamyklą Tailande kaip tam tikrų savo motociklų, skirtų Sąjungos rinkai, gamybos vietą.

22 *Harley-Davidson* siekė gauti garantijų dėl šių motociklų kilmės vietos nustatymo. Taigi *Harley-Davidson* ir *Neovia Logistics Services International*, tarpininkė, teikianti *Harley-Davidson* logistinės pagalbos paslaugas, susijusias su jos motociklų importu į Sąjungą per Belgiją, 2019 m. sausio 25 d. kartu pateikė Belgijos muitinei du pirmuosius oficialius prašymus priimti PKI sprendimus dėl dviejų motociklų grupių. Vėliau buvo pateikti dar trys prašymai priimti PKI sprendimus dėl kitų trijų motociklų grupių.

23 2019 m. sausio 31 d. Belgijos valdžios institucijos dalyvavo susitikime su Komisija dėl pirmųjų dviejų prašymų priimti PKI sprendimus. Po šio susitikimo Komisija pateikė neoficialią nuomonę, kad dėl 8-K formoje esančios informacijos gali būti netenkinamas ekonominio pagrįstumo kriterijus, kaip tai suprantama pagal Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnį. Nepaisydama Belgijos valdžios institucijų prašymų, Komisija niekada nepateikė oficialios nuomonės dėl šios nuostatos taikymo šios bylos faktinėms aplinkybėms.

24 2019 m. birželio 24 d. Belgijos muitinė, taikydama Muitinės kodekso 33 straipsnio 1 dalį, priėmė du PKI sprendimus, kuriuose pripažino ir patvirtino, kad šio sprendimo 22 punkte minėtuose pirmuosiuose dviejuose prašymuose priimti PKI sprendimus nurodytų dviejų motociklų grupių kilmės šalis yra Tailandas. Vėliau ši muitinė išnagrinėjo ir kitus tris prašymus dėl PKI sprendimų, nurodytus šio sprendimo 22 punkte. Apie pirmuosius du PKI sprendimus Belgijos muitinė Komisijai pranešė 2019 m. rugpjūčio 21 d.

25 2020 m. spalio 5 d. Komisija pranešė Belgijos valdžios institucijoms apie savo ketinimą reikalauti atšaukti pirmuosius du PKI sprendimus. 2020 m. lapkričio 13 d. Belgijos valdžios institucijos atsakė Komisijai, kad nesutinka su tokiu reikalavimu atšaukti. 2020 m. gruodžio 23 d. Komisija pradėjo oficialią procedūrą ginčijamam sprendimui priimti.

26 2021 m. kovo 5 d. Komisija pateikė ginčijamo sprendimo projektą visoms nacionalinėms Sąjungos muitinės kodekso komiteto Kilmės skyriaus delegacijoms, taikydama patariamąją rašytinę procedūrą. Keturios valstybės narės pateikė pastabas dėl ginčijamo sprendimo projekto ir nesutiko su Komisijos šiame projekte išreikšta nuomone. 2021 m. kovo 29 d. Komisija išsiuntė Sąjungos muitinės kodekso komiteto Kilmės skyriui apibendrinamąjį pranešimą; jame nurodė, kad 23 valstybės narės, kurios nepareiškė savo pozicijos, išreiškė numanomą pritarimą ginčijamo sprendimo projektui.

27 2021 m. kovo 31 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą (apie jį Belgijos Karalystei pranešė 2021 m. balandžio 6 d. ir kitą dieną jis buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*); jame reikalavo, kad Belgijos valdžios institucijos atšauktų pirmuosius du PKI sprendimus.

28 Ginčijamo sprendimo 6, 7 ir 9 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė:

„(6) paskelbus Europos Sąjungos prekybos politikos priemones, [*Harley-Davidson*] 2018 m. birželio [mėn.] [Vertybinių popierių ir biržų komisijai] pateikė 8-K formą <…>, pranešdam[a] apie savo ketinimą perkelti tam tikrų Europos Sąjungos rinkai skirtų motociklų gamybą iš Jungtinių Amerikos Valstijų į kitoje šalyje veikiančius savo tarptautinius padalinius, kad išvengtų Europos Sąjungos prekybos politikos priemonių taikymo;

(7) net jei siekis išvengti prekybos politikos priemonių taikymo nebūtinai yra vienintelis gamybos perkėlimo tikslas, iš turimų faktų matyti, kad [Deleguotojo reglamento 2015/2446] 33 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytos sąlygos yra įvykdytos. Todėl paskutinėje gamybos šalyje atliktos perdirbimo ar apdorojimo operacijos laikomos ekonomiškai nepagrįstomis. Dėl šios priežasties nustatant nelengvatinę motociklų kilmę turi būti vadovaujamasi to paties 33 straipsnio trečia pastraipa;

<…>

(9) kadangi motociklų, kuriems taikomi priede nurodyti PKI sprendimai, nelengvatinės kilmės nustatymas nėra grindžiamas [Deleguotojo reglamento 2015/2446] 33 straipsnio trečioje pastraipoje nustatyta taisykle, Komisija mano, kad šis nelengvatinės kilmės nustatymas yra nesuderinamas su [Sąjungos muitinės kodekso] 60 straipsnio 2 dalimi kartu su [Deleguotojo reglamento 2015/2446] 33 straipsniu.“

29 Priėmus ginčijamą sprendimą Belgijos valdžios institucijos 2021 m. balandžio 16 d. laišku, adresuotu *Neovia Logistics Services International*, pranešė apeliantėms, kad atšaukia penkis priimtus PKI sprendimus, susijusius su *Harley-Davidson* Tailande gaminamų motociklų importu į Sąjungą.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

30 Ieškiniu Bendrajame Teisme *Harley-Davidson Europe* ir *Neovia Logistics Services International* prašė, be kita ko, panaikinti ginčijamą sprendimą.

31 Tame ieškinyje apeliantės nurodė šešis panaikinimo pagrindus:

– pirmąjį – susijusį su pareigos motyvuoti ir patariamosios procedūros prieš priimant ginčijamą sprendimą pažeidimu;

– antrąjį – susijusį su akivaizdžia vertinimo klaida;

– trečiąjį – susijusį su klaidingu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio aiškinimu ir taikymu;

– ketvirtąjį – susijusį su Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio neteisėtumu;

– penktąjį – susijusį su bendrųjų Sąjungos teisės principų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos pažeidimu;

– šeštąjį – susijusį su Komisijos piktnaudžiavimu įgaliojimais dėl politinių tikslų.

32 Skundžiamu sprendimu, atmetęs šiuos šešis panaikinimo pagrindus, Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

Apeliacinės bylos šalių reikalavimai

33 Apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– panaikinti ginčijamą sprendimą ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme išlaidas.

34 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

35 Grįsdamos apeliacinį skundą apeliantės nurodo tris pagrindus: pirmąjį, grindžiamą klaidingu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio aiškinimu, antrąjį, pateiktą subsidiariai, grindžiamą Sąjungos muitinės kodekso 62 straipsnyje nustatytų įgaliojimų viršijimu, ir trečiąjį, grindžiamą teisės į gerą administravimą pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo klaidingu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio aiškinimu

Šalių argumentai

36 Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas, kurį sudaro trys dalys, susijęs su Bendrojo Teismo pateiktu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio aiškinimu.

37 Pirmoje šio pagrindo dalyje apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į šios nuostatos tikslą ir kontekstą.

38 Šios nuostatos tikslas – patikslinti Sąjungos muitinės kodekso 60 straipsnio 2 dalies, kurioje produkto kilmė apibrėžiama pagal faktinį kriterijų, nustatant paskutinę šalį ar teritoriją, kurioje buvo suteikta didelė pridėtinė vertė, turinį. Bendrasis Teismas šį objektyvų kriterijų pavertė subjektyviu kriterijumi, leisdamas Komisijai atlikti subjektyvių elementų vertinimą prioritetine tvarka.

39 Vis dėlto Bendrijos muitinės kodekso 25 straipsnis, grindžiamas subjektyviu kriterijumi, buvo panaikintas dėl sisteminių problemų ir įgyvendinimo sunkumų. Apeliančių teigimu, šis kriterijus buvo teisinio nesaugumo veiksnys ir prieštaravo Sutarties dėl kilmės taisyklių 2 straipsniui, pagal kurį draudžiama jas naudoti kaip priemones, padedančias įgyvendinti prekybos tikslus, arba numatyti jose su gamyba ar apdorojimu nesusijusias sąlygas.

40 Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnyje, kaip jis išaiškintas skundžiamame sprendime, nustatyta labai sunkiai paneigiama prezumpcija, kad tuo atveju, kai perkėlimas sutampa su prekybos politikos priemonės priėmimu, šios priemonės vengimas yra pagrindinė šio perkėlimo priežastis, neatsižvelgiant į ekonominius šio perkėlimo pateisinimus.

41 Be to, atsižvelgiant į Deleguotojo reglamento 2015/2446 21 konstatuojamojoje dalyje nurodytą tikslą užkirsti kelią bet kokioms importuojamų prekių kilmės „manipuliacijoms“ siekiant išvengti prekybos politikos priemonių taikymo, šio deleguotojo reglamento 33 straipsnis yra kovos su priemonių apėjimu sąlyga, kuri, kaip ir mokesčių ar antidempingo muitų srityje, turėtų būti aiškinama siaurai. Ši nuostata, kaip ir 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (OL L 176, 2016, p. 21) 13 straipsnis, yra susijusi tik su perkėlimu, kuris akivaizdžiai neturi prasmės, jei nebūtų nagrinėjamų prekybos politikos priemonių.

42 Pirmojo pagrindo antroje dalyje apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnį aiškino taip, kad bet kokia įmonės reakcija į Sąjungos prekybos politikos priemones yra beveik nenuginčijamas šios nuostatos pažeidimas.

43 Užuot nustatęs, ar perkėlimas turėjo pagrįstą priežastį, nesusijusią su Sąjungos prekybos politikos priemonių vengimu, Bendrasis Teismas praktiškai leido Komisijai iš naujo apibrėžti kilmės šalį taip, kad tai atitiktų šių priemonių tikslus. Jis įpareigojo apeliantes paneigti Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pažeidimo prezumpciją, nors ekonominės veiklos vykdytojas gali laisvai nustatyti savo komercinę politiką atsižvelgdamas į komercinio veiksmingumo motyvus, pavyzdžiui, naudodamasis 2006 m. vasario 21 d. Sprendimo *Halifax ir kt.* (C-255/02, EU:C:2006:121) 73 punkte pripažinta teise struktūrizuoti savo veiklą taip, kad sumažintų mokestinę skolą.

44 Be to, Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsniu neribojama laisvė užsiimti verslu, nors skundžiamame sprendime pateiktu aiškinimu nepagrįstai ribojama įmonių laisvė pasirinkti gamybos vietą. Tai, kad, remiantis Bendrojo Teismo argumentais, nauji motociklų modeliai, pagaminti vien Tailande, turėtų būti laikomi JAV kilmės, yra papildomas šios laisvės apribojimas.

45 Pirmojo pagrindo trečioje dalyje apeliantės tvirtina, kad skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida dėl įrodinėjimo standarto, kurio Komisija turėtų laikytis, reikalaudama ekonominės veiklos vykdytojo įrodyti, jog jo veiklos perkėlimas yra ekonomiškai pagrįstas. Bendrasis Teismas padarė klaidą, nuspręsdamas, kad to, jog prekybos politikos priemonės priėmimo ir veiklos perkėlimo laikas sutampa, pakanka prezumpcijai, kad šis perkėlimas ekonomiškai nepagrįstas. Savo motyvuose jis klaidingai aiškino 1989 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Brother International* (C-26/88, EU:C:1989:637) 29 punktą.

46 Be to, Bendrasis Teismas selektyviai aiškino sąvoką „turimi faktai“, kaip ji suprantama pagal Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnį, remdamasis vien 8-K forma, kad įrodinėjimo pareiga būtų perkelta apeliantėms. Kadangi pagal šią nuostatą Bendrasis Teismas privalo išnagrinėti visus turimus faktus, jis, neatsižvelgdamas į įrodymus, atsiradusius po šios formos paskelbimo, iškraipė šiuos įrodymus ir padarė akivaizdžią vertinimo klaidą. Atsižvelgdamas į esamus įrodymus, Teisingumo Teismas turėtų konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, nes, jei nagrinėjamos prekybos politikos priemonės priėmimas išties nulėmė perkėlimą, pagrindinis ar dominuojantis jo tikslas nebūtinai buvo išvengti šios priemonės taikymo.

47 Komisija mano, kad pirmojo pagrindo trečioje dalyje pateikti argumentai, susiję su įrodymų iškraipymu, yra nepriimtini, nes apeliantės tiksliai nepaaiškino, kokias nagrinėjimo klaidas padarė Bendrasis Teismas. Bet kuriuo atveju šis pirmasis pagrindas yra nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

48 Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmose dviejose dalyse, kurias reikia nagrinėti kartu, apeliantės priekaištauja Bendrajam Teismui, kad jis klaidingai aiškino Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatytą kriterijų, pagal kurį bet koks kitoje šalyje ar teritorijoje atliktas apdorojimas ar perdirbimas laikomas ekonomiškai nepagrįstu, „jeigu, remiantis turimais faktais, nustatoma, kad tomis operacijomis siekta išvengti [Sąjungos muitinės kodekso] 59 straipsnyje nurodytų priemonių“, kaip antai nagrinėjamų šioje byloje.

49 Pirmiausia, skundžiamo sprendimo 58 punkte Bendrasis Teismas išaiškino šioje nuostatoje esantį žodžių junginį „ta operacija siekta išvengti [pranc. „l’objectif de cette opération était d’éviter“]“, atsižvelgdamas į tai, kad sąvoka „siekta [tikslas]“ šiame žodžių junginyje vartojama vienaskaita, o tai reiškia, kad nors pasirenkant perkelti gamybą į kitą vietą tikslas išvengti prekybos politikos priemonės gali būti ne vienintelis, jis vis dėlto turi būti lemiamas. To sprendimo 62 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad minėta nuostata turi būti aiškinama taip: jeigu, remiantis turimais faktais, nustatyta, jog pagrindinis arba dominuojantis veiklos perkėlimo tikslas buvo išvengti Sąjungos prekybos politikos priemonių taikymo, reikia manyti, kad šis perkėlimas iš principo negali būti ekonomiškai pagrįstas.

50 Toks aiškinimas nėra teisiškai klaidingas. Konkrečiai kalbant, priešingai, nei teigia apeliantės, Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirma pastraipa negali būti aiškinama kaip susijusi tik su perkėlimais, kurie akivaizdžiai neturi jokios prasmės, nesant nagrinėjamų prekybos politikos priemonių.

51 Pirma, dėl to, kad apeliantės pagal analogiją remiasi 2006 m. vasario 21 d. Sprendimu *Halifax ir kt.* (C-255/02, EU:C:2006:121), kurio 73 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad pridėtinės vertės mokesčio srityje ekonominės veiklos vykdytojui leidžiama struktūrizuoti savo veiklą taip, kad sumažintų mokestinę skolą, reikia konstatuoti, kad net darant prielaidą, jog tas sprendimas gali būti pagal analogiją taikomas šioje byloje nagrinėjamai situacijai, apeliančių argumentas grindžiamas neišsamiu to sprendimo interpretavimu.

52 Iš tiesų skundžiamo sprendimo 62 punkte Bendrasis Teismas pateikė Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos aiškinimą, analogišką Teisingumo Teismo aiškinimui pridėtinės vertės mokesčio srityje, išdėstytam 2006 m. vasario 21 d. Sprendimo *Halifax ir kt.* (C-255/02, EU:C:2006:121) 75 ir 86 punktuose, t. y. tam, kad būtų konstatuotas piktnaudžiavimas, be kita ko, reikalaujama, kad iš visų objektyvių aplinkybių būtų matyti, jog nagrinėjamų operacijų pagrindinis tikslas yra įgyti mokestinį pranašumą.

53 Antra, skundžiamo sprendimo 62 punkte Bendrojo Teismo pateiktas aiškinimas, pagal kurį lemiamas šio 33 straipsnio taikymo kriterijus – pagrindinis arba dominuojantis operacijos tikslas, yra būtinas siekiant užtikrinti šios nuostatos veiksmingumą. Iš tiesų jos veiksmingumas smarkiai sumažėtų, jei reikėtų ją aiškinti kaip netaikytiną vien dėl to, kad, be pagrindinio ar dominuojančio tikslo išvengti Sąjungos prekybos politikos priemonių taikymo, perkėlimu siekiama ir kitų antraeilių tikslų.

54 Trečia, dėl apeliančių argumento, kad Bendrojo Teismo pateiktas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos aiškinimas, kuriuo iš esmės patvirtinamas ginčijamame sprendime Komisijos pateiktas aiškinimas, kelia grėsmę jų laisvei užsiimti verslu, reikia konstatuoti, kad jos kritikuoja to sprendimo 184 punktą, kuriame Bendrasis Teismas atsakė į jam pateiktą analogišką argumentą. Vis dėlto apeliaciniame skunde apeliantės nenurodo minėto sprendimo 183 punkto, kuriame Bendrasis Teismas konstatavo, kad jos nenurodė faktinių aplinkybių, galinčių įrodyti, kad ginčijamu sprendimu neproporcingai apribota jų teisė į nuosavybę ar laisvė užsiimti verslu.

55 Be to, skundžiamo sprendimo 184 punkte Bendrasis Teismas papildomai nurodė, kad galimas apeliančių teisės į nuosavybę ar laisvės užsiimti verslu apribojimas, net jeigu būtų įrodytas, būtų ne ginčijamo sprendimo, bet Įgyvendinimo reglamento 2018/886, kuriuo nustatyti papildomi muitai, pasekmė.

56 Vadinasi apeliančių argumentai dėl tariamo jų laisvės užsiimti verslu pažeidimo yra nereikšmingi.

57 Ketvirta, priešingai, nei teigia apeliantės, iš Deleguotojo
reglamento 2015/2446 21 konstatuojamosios dalies, kurioje nurodyta, kad turėtų būti užkirstas kelias bet kokioms importuojamų prekių kilmės „manipuliacijoms“ siekiant išvengti prekybos politikos priemonių taikymo, negalima daryti išvados, kad šio deleguotojo reglamento 33 straipsnio pirma pastraipa turėtų būti aiškinama kaip susijusi tik su veiklos perkėlimais, kurie akivaizdžiai neturi jokios prasmės, jeigu nėra nagrinėjamų prekybos politikos priemonių – taip būtų antidempingo muitų „vengimo“, apibrėžto Reglamento 2016/1036 13 straipsnyje, atveju.

58 Visų pirma iš pastarosios nuostatos negalima daryti jokios išvados aiškinant Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmą pastraipą, nes ta nuostata yra susijusi su kita sritimi ir suformuluota visiškai kitaip nei šis 33 straipsnis, kuriame nėra nei „vengimo“ sąvokos, nei Reglamento 2016/1036 13 straipsnyje pateiktos išsamios šios sąvokos apibrėžties.

59 Be to, reikia pažymėti, kad šio deleguotojo reglamento 21 konstatuojamojoje dalyje vartojamas žodis „manipuliacijos“ gali apimti įvairiausius savanoriškus veiksmus, dėl kurių pakinta importuojamų prekių kilmė. Iš pačios šios konstatuojamosios dalies formuluotės matyti, kad tokie veiksmai, kuriems reikia užkirsti kelią, apima veiksmus, kurių imamasi siekiant išvengti prekybos politikos priemonių taikymo. Vis dėlto nuoroda į šį tikslą, beje, nenurodant išimtinio jo pobūdžio, būtų perteklinė ir neveiksminga, jei žodis „manipuliacija“ iš karto būtų aiškinamas kaip apimantis tik veiksmus, kuriais nesiekiama kito tikslo, kaip tik išvengti Sąjungos prekybos politikos priemonių, kaip antai numatytų Įgyvendinimo reglamente 2018/886, taikymo.

60 Galiausiai, kadangi Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmoje pastraipoje nėra žodžio „manipuliacija“, bet kuriuo atveju šios nuostatos aiškinimas, nesuderinamas su jos formuluote ir struktūra, yra negalimas. Apeliančių siūlomas aiškinimas ne tik visiškai nepagrįstas minėtos nuostatos formuluote ir struktūra, bet ir kenkia jos veiksmingumui, kaip pažymėta šio sprendimo 53 punkte.

61 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad skundžiamo sprendimo 58 ir 62 punktuose Bendrasis Teismas nepadarė klaidos nuspręsdamas, kad lemiamas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio taikymo kriterijus yra pagrindinis arba dominuojantis nagrinėjamos operacijos tikslas.

62 Toliau, remdamasis šiuo aiškinimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 63 punkte nusprendė: kai remiantis turimais faktais paaiškėja, jog pagrindinis ar dominuojantis veiklos perkėlimo tikslas buvo išvengti Sąjungos prekybos politikos priemonių taikymo, atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turi įrodyti, kad pagrindinis ar dominuojantis šio perkėlimo tikslas sprendimo dėl jo priėmimo momentu nebuvo išvengti tokių priemonių taikymo. Bendrojo Teismo teigimu, toks įrodymas skiriasi nuo minėto perkėlimo ekonominio pagrįstumo ar ekonominio racionalumo ieškojimo *a posteriori*.

63 Šiais argumentais Bendrasis Teismas visiškai nenustatė nenuginčijamos ar bent jau labai sunkiai paneigiamos prezumpcijos. Atvirkščiai, jis paprasčiausiai padarė išvadas iš to, kad pagrindinį ar dominuojantį nagrinėjamos operacijos tikslą turi būti galima nustatyti remiantis objektyviais įrodymais, t. y. turimais faktais.

64 Iš aiškios Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos formuluotės matyti, kad ši nuostata taikoma tik tada, kai remiantis turimais faktais galima nustatyti, kad atitinkamos įmonės elgesio tikslas buvo išvengti nagrinėjamos prekybos politikos priemonės taikymo. Taigi tik tuo atveju, jei taip iš tikrųjų yra, kompetentingos institucijos pagal šią nuostatą privalo šią operaciją laikyti ekonomiškai nepagrįsta.

65 Tokiu atveju arba nėra faktinių aplinkybių, galinčių patvirtinti, kad kitas tikslas yra pagrindinis ar dominuojantis minėtos operacijos tikslas, o tuomet Deleguotojo
reglamento 2015/2446 33 straipsnio taikymas yra privalomas, arba tokių faktinių aplinkybių yra, tačiau kompetentingos valdžios institucijos apie jas nežino. Šiame kontekste pateisinama, kad atitinkama įmonė, turinti geriausias galimybes ar net vienintelė galinti disponuoti šia informacija, turi ją pateikti kompetentingoms valdžios institucijoms.

66 Šiuo klausimu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnyje neapibrėžiama jokia konkreti privaloma „turimų“ faktų charakteristika, be kita ko, laiko atžvilgiu. Todėl negalima atmesti galimybės, kad faktai taps „turimais“ po sprendimo vykdyti nagrinėjamą operaciją priėmimo, ar net po jos įvykdymo. Tačiau pagrindinis ar dominuojantis minėtos operacijos tikslas gali būti

vertinamas tik vėliausiai sprendimo ją atlikti priėmimo momentu, kaip tai patvirtina būtojo laiko vartojimas žodžių junginyje „siekta išvengti <…> taikymo“. Be to, neįmanoma, kad šiam sprendimui turėtų įtakos vėlesni už jį argumentai.

67 Galiausiai, priešingai nei teigia apeliantės, iš Bendrojo Teismo motyvų nematyti, kad Komisijai būtų leidžiama subjektyviai vertinti operacijos tikslus arba preziumuoti atitinkamą jų svarbą.

68 Žinoma, Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmoje pastraipoje reikalaujama nustatyti subjektyvų elementą, t. y. siekį išvengti prekybos politikos priemonės taikymo. Vis dėlto šia nuostata siekiama nustatyti objektyviai nagrinėjamos operacijos pagrindinį arba dominuojantį tikslą, remiantis turimais faktais. Todėl, kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 75 punkte, išvada, kad ketinimas išvengti prekybos politikos priemonės taikymo yra lemiamas, turi būti pagrįsta objektyviais įrodymais.

69 Šiuo klausimu Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirma pastraipa iš esmės skiriasi nuo Bendrijos muitinės kodekso 25 straipsnio, kuriame, darant nuorodą į nagrinėjamą operaciją, buvo vartojamas žodžių junginys „vienintelis <…> tikslas buvo apeiti [taikomas] nuostatas“ ir numatyta galimybė remtis prezumpcija siekiant nustatyti tokį tikslą. Taigi nėra jokio neatitikimo tarp skundžiamo sprendimo ir teisės aktų leidėjo valios panaikinti pastarąją nuostatą.

70 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad apeliančių nurodytas Bendrijos muitinės kodekso 25 straipsnio nesuderinamumas su Sutarties dėl kilmės taisyklių 2 straipsniu negali būti laikomas reikšmingu vertinant skundžiamame sprendime pateiktą Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos aiškinimą. Iš tiesų šis apeliančių argumentas grindžiamas prielaida, kad Bendrasis Teismas 33 straipsnio pirmoje pastraipoje įtvirtintą objektyvų kriterijų pavertė subjektyviu kriterijumi. Tačiau, kaip konstatuota šio sprendimo 67 ir 68 punktuose, ši prielaida yra klaidinga.

71 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmas dvi dalis.

72 Pirmojo pagrindo trečioji dalis susijusi su skundžiamo sprendimo 70 ir 71 punktuose nustatytomis įrodinėjimo taisyklėmis. 70 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad Įgyvendinimo reglamento 2018/886, kuriuo nustatyti papildomi muitai, įsigaliojimo ir pranešimo apie nagrinėjamą perkėlimo operaciją laikas sutampa. Remdamasis 1989 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Brother International* (C-26/88, EU:C:1989:637) 29 punktu, Bendrasis Teismas nusprendė, kad toks laiko sutapimas gali pagrįsti prielaidą, kad veiklos perkėlimo operacija siekiama išvengti prekybos politikos priemonių taikymo.

73 Skundžiamo sprendimo 71 punkto pirmame sakinyje Bendrasis Teismas nurodė, kad iš šio 29 punkto matyti, jog esant tokiam laiko sutapimui atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turi įrodyti pagrįstą priežastį – kuri nėra siekis išvengti iš nagrinėjamų nuostatų kylančių pasekmių – vykdyti gamybos operacijas toje šalyje, į kurią perkelta gamyba.

74 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 70 ir 71 punktuose nepažeidžiama 1989 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Brother International* (C-26/88, EU:C:1989:637) 29 punkto, kuriuo apeliantės rėmėsi Bendrajame Teisme, esmė. Šiame 29 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu atitinkamų teisės aktų įsigaliojimo ir produkto sudedamųjų dalių surinkimo

perkėlimo laikas sutampa, atitinkamas ūkio subjektas turi pateikti šio perkėlimo pagrįsto motyvo įrodymų, kad paneigtų prezumpciją, jog minėtas perkėlimas atliktas siekiant išvengti iš šių teisės aktų kylančių pasekmių.

75 Tiesa, šiame 29 punkte pateikiamas 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 802/68 dėl bendro prekių kilmės sąvokos apibrėžimo (OL L 148, 1968, p. 1) 6 straipsnio išaiškinimas. Ši nuostata iš esmės atitinka Bendrijos muitinės kodekso 25 straipsnį, kuris, kaip nurodyta šio sprendimo 69 punkte, iš esmės skiriasi nuo Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos, nes aiškiai numatyto galimybę remtis prezumpcija.

76 Vis dėlto Bendrojo Teismo argumentuose nėra klaidos, nes pagal Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmą pastraipą reikalaujama, remiantis turimais faktais, nustatyti operacijos tikslą, kurį reikia aiškinti kaip pagrindinį arba dominuojantį tikslą, kaip skundžiamo sprendimo 58 ir 62 punktuose teisingai konstatavo Bendrasis Teismas.

77 Savo sprendimo 70 punkte Bendrasis Teismas tinkamai rėmėsi turimais faktais, paminėdamas tiek *Harley-Davidson* 8-K formoje nurodytą jos gamybos vietos perkėlimo tikslą, tiek Įgyvendinimo reglamento 2018/886 įsigaliojimo ir pranešimo apie šią perkėlimo operaciją laiko sutapimą.

78 Taigi skundžiamo sprendimo 70 punkte Bendrasis Teismas, be kita ko, konstatavo, kad 8-K formoje vien nurodžiusi, jog perkeldama savo gamybą norėjo „išvengt[i] muitų naštos“ įsigaliojus papildomiems muitams, *Harley-Davidson* turėjo pagrindinį ar dominuojantį tikslą išvengti šių prekybos politikos priemonių taikymo. Bendrasis Teismas šiuo klausimu pabrėžė, kad iš 8-K formos dalyko ir turinio aiškiai matyti, kad 2018 m. birželio 25 d. ji paskelbta nedelsiant reaguojant į Įgyvendinimo reglamento 2018/886 paskelbimą, praėjus tik penkioms dienoms po jo šio paskelbimo ir trims dienoms po šio įgyvendinimo reglamento įsigaliojimo.

79 Remdamasis šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas, nepažeisdamas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos, galėjo nuspręsti, kad iš pirmo žvilgsnio buvo įrodyta, jog nagrinėjamu perkėlimu buvo siekiama išvengti prekybos politikos priemonių taikymo. Taigi atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turėjo įrodyti kitą pagrįstą motyvą, kuris parodytų, kad pagrindinis ar dominuojantis operacijos tikslas nebuvo susijęs su minėtu siekiu.

80 Dėl to, kad Bendrasis Teismas tariamai iškraipė įrodymus, reikia konstatuoti, kad apeliantės iš tikrųjų prašo iš naujo įvertinti įrodymus, pakankamai tiksliai nenurodydamos iškraipymo, dėl kurio priekaištauja Bendrajam Teismui, ir neįrodydamos analizės klaidų, dėl kurių, jų nuomone, jis iškraipė įrodymus. Todėl toks ginčijimas apeliacinio skundo stadijoje yra nepriimtinas (šiuo klausimu žr. 2023 m. birželio 8 d. Sprendimo *Severstal ir NLMK / Komisija*, C-747/21 P ir C-748/21 P, EU:C:2023:459, 52 punktą).

81 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti ir apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečią dalį, taigi ir visą šį pagrindą.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su Sąjungos muitinės kodekso 62 straipsnyje numatytų įgaliojimų viršijimu

Šalių argumentai

82 Subsidiariai pateiktame antrajame pagrinde apeliantės priekaištauja, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 86–90 punktuose padarė teisės klaidą. Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsniu, kaip jis išaiškintas skundžiamame sprendime, pažeidžiamas SESV 290 straipsnis, nes iš dalies keičia tam tikrus esminius Sąjungos muitinės kodekso 60 straipsnio 2 dalies elementus.

83 Pagal tokį aiškinimą šio 60 straipsnio 2 dalyje numatytas objektyvus kriterijus, paremtas ekonominiu operacijos pagrįstumu, yra keičiamas subjektyviu kriterijumi, grindžiamu ekonominės veiklos vykdytojo ketinimais. Toks aiškinimas reikštų pripažinimą, kad Komisija padarė politinį pasirinkimą, prieštaraujantį teisės aktų leidėjo politiniam pasirinkimui panaikinant Bendrijos muitinės kodekso 25 straipsnį atsisakyti šio subjektyvaus kriterijaus. Toks aiškinimas pažeistų normų hierarchiją ir teisinį saugumą, nes deleguotajame akte būtų įtvirtinta kitokia teisė nei teisėkūros procedūra priimtame akte.

84 Komisija ginčija šiuos argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

85 Antruoju pagrindu siekiama, kad būtų konstatuotas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio, kaip jį išaiškino Bendrasis Teismas, neteisėtumas.

86 Kadangi Sąjungos teisės nuostatos negali būti laikomos negaliojančiomis, kai galima jas aiškinti taip, kad atitiktų aukštesnės galios teisės normas (šiuo klausimu žr. 2023 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Ligue des droits humains (Priežiūros institucijos atliekamas duomenų tvarkymo patikrinimas)*, C-333/22, EU:C:2023:874, 57 punktą), šį pagrindą galima suprasti tik taip, kad iš esmės juo ginčijamas Bendrojo Teismo pateiktas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmos pastraipos aiškinimas.

87 Vis dėlto apeliančių argumentai grindžiami prielaida, kad Bendrasis Teismas Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio pirmą pastraipą aiškino kaip nustatančią subjektyvų kriterijų. Tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 67 ir 68 punktuose, ši prielaida yra klaidinga.

88 Taigi apeliacinio skundo antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl trečiojo pagrindo, grindžiamo teisės į gerą administravimą pažeidimu

Šalių argumentai

89 Apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą sudaro dvi dalys.

90 Pirmoje dalyje apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 166–169 punktuose nuspręsdamas, jog tai, kad Komisija pažeidė teisę būti išklausytam, nepateisina ginčijamo sprendimo panaikinimo. Iš 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo

Feralpi / Komisija (C-85/15 P, EU:C:2017:709) 46 punkto ir 2019 m. sausio 16 d. Sprendimo *Komisija / United Parcel Service* (C-265/17 P, EU:C:2019:23) 56 punkto matyti, kad ši teisė yra esminis procedūrinis reikalavimas. Lemiamą reikšmę turi tai, ar atitinkama įmonė galėjo turėti galimybę, kad ir nedidelę, geriau apsiginti.

91 Nagrinėjamu atveju šis kriterijus tenkinamas, nes apeliantės būtų galėjusios remtis įvairiais Bendrajam Teismui pateiktais faktiniais įrodymais, susijusiais su tuo, kad veiklos perkėlimas buvo ekonomiškai pagrįstas. Taip pat reikėtų atsižvelgti į įrodinėjimo pareigos perkėlimą dėl prezumpcijos, nustatytos taikant Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnį.

92 Net jei Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnio tinkamas taikymas šiuo atveju priklausytų tik nuo teisės klausimų, o tai apeliantės ginčija atsižvelgdamos į skundžiamo sprendimo 64 ir 72 punktus, teisė pateikti teisinius argumentus yra teisės būti išklausytam dalis, visų pirma atsižvelgiant į skirtingas Komisijos ir Belgijos valdžios institucijų nuomones ir Komisijos atsisakymą pateikti oficialią nuomonę dėl Deleguotojo
reglamento 2015/2446 33 straipsnio aiškinimo.

93 Trečiojo pagrindo antroje dalyje apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas klaidingai aiškino teisėtų lūkesčių ir teisinio saugumo principus bei teisę į gerą administravimą.

94 Pirma, skundžiamo sprendimo 145–147 punktuose Bendrasis Teismas neatsižvelgė į 1982 m. kovo 3 d. Sprendimo *Alpha Steel / Komisija* (14/81, EU:C:1982:76) 10–12 punktus ir 1997 m. balandžio 17 d. Sprendimo *de Compte / Parlamentas* (C-90/95 P, EU:C:1997:198) 35–38 punktus, iš kurių matyti, kad teisės akto nesuderinamumas su Sąjungos teise nėra absoliuti kliūtis taikyti teisėtų lūkesčių principą. Šiuo atžvilgiu lemiamą reikšmę turi tai, ar šiuo aktu asmeniui suteikiamas pranašumas.

95 Nagrinėjamu atveju PKI sprendimai sukėlė teisėtų lūkesčių, kuriais remiantis buvo priimti svarbūs, ilgalaikes pasekmes turintys komerciniai sprendimai. Todėl ginčijamas sprendimas turėjo būti priimtas per pagrįstą terminą. Kadangi pagal Sąjungos muitinės kodekso 33 straipsnio 3 dalį PKI sprendimai galioja trejus metus, jų atšaukimas praėjus maždaug dvejiems metams po priėmimo akivaizdžiai pažeidžia teisinio saugumo principą ir daro žalą apeliantėms. Be to, Deleguotojo reglamento 2015/2446 33 straipsnis negali būti laikomas „tiksliu“, nes tai prieštarautų Komisijos atliekamo PKI sprendimo atšaukimo beprecedenčiam pobūdžiui.

96 Antra, skundžiamo sprendimo 175 ir 176 punktuose pateikta analizė, susijusi su Komisijos vykdytos procedūros trukme, teisiškai nepagrįsta. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas turėjo atsižvelgti į bylos svarbą atitinkamam asmeniui. Reikšmingas laikotarpis yra nuo 2019 m. sausio 31 d., kai įvyko pirmosios Komisijos diskusijos su Belgijos valdžios institucijomis, arba, subsidiariai, nuo 2019 m. birželio 24 d., kai Belgijos valdžios institucijos priėmė pirmuosius du PKI sprendimus, iki 2021 m. balandžio 7 d., kai paskelbtas ginčijamas sprendimas. Ginčijamo sprendimo priėmimo procedūros trukmė, t. y. 21 ar 26 mėnesiai, nėra pateisinama atsižvelgiant į tariamai akivaizdų PKI sprendimų neteisėtumą. Bet kuriuo atveju tokia trukmė gerokai viršija tai, kas priimtina.

97 Dėl teisės į gerą administravimą ir bendrojo Sąjungos teisės principo, reikalaujančio imtis veiksmų per pagrįstą terminą, pažeidimo, neatsižvelgiant į tai, ar dėl šio delsimo buvo pažeista teisė į gynybą, reikia panaikinti ir skundžiamą, ir ginčijamą sprendimus, nes Komisija neturėjo teisės pavėluotai imtis veiksmų.

98 Komisija ginčija šiuos argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

99 Trečiojo pagrindo pirma dalis yra susijusi su skundžiamo sprendimo 166–169 punktais, kuriuose Bendrasis Teismas, pripažinęs, kad Komisija neįvykdė savo pareigos išklausyti apeliantes prieš priimdama ginčijamą sprendimą, nusprendė, jog šio pažeidimo nepakako tam sprendimui panaikinti. Apeliančių teigimu, taip Bendrasis Teismas taikė kitokius kriterijus nei tie, kurie nustatyti Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.

100 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 162 punkte Bendrasis Teismas rėmėsi Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią tam, kad dėl teisės būti išklausytam pažeidimo galėtų būti panaikintas nagrinėjamas aktas, turi egzistuoti galimybė, jog administracinė procedūra galėjo baigtis kitaip (2022 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Zhejiang Jiuli Hi-Tech Metals / Komisija*, C-718/20 P, EU:C:2022:362, 49 punktas). Šis kriterijus iš esmės taip pat primintas skundžiamo sprendimo 167 punkte.

101 Pagal analogiją remdamasis 2006 m. birželio 29 d. Sprendimo *SGL Carbon / Komisija* (C-308/04 P, EU:C:2006:433) 98 punktu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 162 punkte taip pat nurodė, kad ieškovas turi pateikti konkrečių įrodymų ar bent jau pakankamai patikimų ir tikslių argumentų ar požymių, kad Komisijos sprendimas galėjo būti kitoks, o tai leistų konkrečiai nustatyti teisės į gynybą pažeidimą.

102 Taip Bendrasis Teismas teisingai nurodė reikšmingą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su kiekvieno asmens teise būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę, išplaukiančia iš Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkto.

103 Iš tiesų, viena vertus, 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Feralpi / Komisija* (C-85/15 P, EU:C:2017:709) 46 punkte, kuriuo remiasi apeliantės, minima teisė į apklausą, įtvirtinta 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) konkrečiame kontekste.

104 Kita vertus, tam, kad ginčijamas aktas būtų panaikintas pagal SESV 263 straipsnį, asmuo, kuris remiasi jo teisės į gynybą pažeidimu, turi įrodyti, kad yra galimybė, jog administracinė procedūra, per kurią priimtas šis aktas, galėjo baigtis kitaip (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Infineon Technologies / Komisija*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 79 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Šiuo atžvilgiu, nors iš asmens, kuris remiasi tokiu pažeidimu, negalima reikalauti įrodyti, kad, jei to pažeidimo nebūtų padaryta, aptariamo akto turinys būtų buvęs palankesnis šio asmens interesams, vis dėlto jis turi konkrečiai įrodyti, jog tokios prielaidos negalima visiškai atmesti (2023 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *Changmao Biochemical Engineering / Komisija*, C-123/21 P, EU:C:2023:708, 170 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

105 Taikydamas šį kriterijų Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai, skundžiamo sprendimo 166 punkte konstatavęs apeliančių teisės būti išklausytoms pažeidimą, 167–170 punktuose konstatavo, kad faktiniai įrodymai, jog veiklos perkėlimas buvo „ekonomiškai pagrįstas“ dėl laukiamo didesnio ekonominio efektyvumo, negalėjo sukurti galimybės, kad administracinė procedūra baigsis kitaip.

106 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad to sprendimo 170 punkte, kuris tiesiogiai nesusijęs su šiuo apeliaciniu skundu ir kuriame daroma nuoroda į minėto sprendimo 65 ir 66 punktus, Bendrasis Teismas konstatavo, kad apeliantės jam nepateikė konkrečių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad nagrinėjamas perkėlimas iš esmės buvo pateisinamas motyvais, nesusijusiais su Įgyvendinimo reglamente 2018/886 numatytų papildomų muitų nustatymu.

107 Tokiomis aplinkybėmis trečiojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta.

108 Trečiojo pagrindo antra dalis yra susijusi su teisėtų lūkesčių principo ir apeliančių teisės į gerą administravimą pažeidimu, kylančiu dėl Komisijos vykdytos procedūros trukmės.

109 Pirma, skundžiamo sprendimo 144 punkte Bendrasis Teismas konstatavo (ir šiame apeliaciniame skunde tai neginčijama), kad PKI sprendimu, priimamu pagal Sąjungos muitinės kodekso 33 straipsnį, nesiekiama ir negali būti ekonominės veiklos vykdytojui galutinai užtikrinta, kad tame sprendime nurodyta prekių kilmė nebus vėliau pakeista, nes pagal šio kodekso 34 straipsnio 11 dalį Komisija gali priimti sprendimus reikalauti, kad valstybės narės atšauktų PKI sprendimus, siekdama užtikrinti teisingą ir vienodą prekių tarifinį klasifikavimą ir kilmės nustatymą.

110 Taip Bendrasis Teismas teisingai aiškino Sąjungos muitinės kodekso 33 straipsnį ir 34 straipsnio 11 dalį, o apeliantės šio aiškinimo šiame apeliaciniame skunde, beje, nekritikavo. Minėtas aiškinimas yra pakankamas pagrindas atmesti pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, susijusius su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu. Vadinasi, kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 105 punkte, motyvai, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 145–147 punktuose atmetė tuos argumentus, yra pertekliniai, palyginti su motyvais, esančiais to sprendimo 144 punkte. Taigi apeliančių kritika dėl minėto sprendimo 145–147 punktų turi būti atmesta kaip nereikšminga.

111 Antra, skundžiamo sprendimo 164 punkte Bendrasis Teismas, remdamasis Teisingumo Teismo jurisprudencija, priminė, kad procedūros trukmės pagrįstumą reikia vertinti atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes. Žinoma, bylos svarba suinteresuotajam asmeniui priskiriama prie šių aplinkybių, tačiau yra tik viena iš kelių aplinkybių (šiuo klausimu žr. 2022 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Klein / Komisija*, C-430/20 P, EU:C:2022:377, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), kurią Bendrasis Teismas turi vertinti kaip faktą.

112 Be to, procedūros trukmės pagrįstumas negali būti nustatytas remiantis abstrakčiai apibrėžta konkrečia maksimalia riba (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Klein / Komisija*, C-430/20 P, EU:C:2022:377, 86 punktas). Tas pats pasakytina ir apie atskaitos taško, nuo kurio skaičiuojama ši trukmė, nustatymą, kai, kaip šiuo atveju, taikytinose nuostatose nėra tikslių nuorodų.

113 Šiame kontekste apeliančių argumentams būtų galima pritarti tik tuomet, jei būtų įrodyta, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktus. Tačiau apeliantės nesiremia tokiu iškraipymu ir iš esmės tik prašo iš naujo įvertinti faktus, o tai nepriklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai nagrinėjant apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2024 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Anglo Austrian AAB / ECB ir Far-East*, C-579/22 P, EU:C:2024:731, 147 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

114 Tokiomis aplinkybėmis trečiojo pagrindo antra dalis taip pat turi būti atmesta. Vadinasi, reikia atmesti visą šį pagrindą.

115 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, kadangi nė vienam apeliacinio skundo pagrindui nebuvo pritarta, apeliacinį skundą reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

116 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

117 Pagal šio procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniam procesui pagal to reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

118 Kadangi apeliantės pralaimėjo bylą, iš jų priteisiamos apeliacinėje instancijoje patirtos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. ***Harley-Davidson Europe Ltd*** **ir** ***Neovia Logistics Services International NV*** **padengia savo pačių ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.